

Xitirho xa Nhlahluvo wa Vusweti xa Khadi ra Swikoro swa Vusweti ro Olova Afrika-Dzonga Simple Poverty Scorecard® Poverty-Assessment Tool

Mark Schreiner

17 Ndzati 2017

This document is available in English at SimplePovertyScorecard.com.

Eli xhwebhu likhona ngesiXhosa ku SimplePovertyScorecard.com.

Lencwadi iyatholakala ngesiZulu ku SimplePovertyScorecard.com

Tokomane ye e hwetšagala ka Sepedi go SimplePovertyScorecard.com

Dokumente leyi ya kumeka hi Xitsonga eka SimplePovertyScorecard.com

Nkomiso

Xitirho xa nhlahluvo wa vusweti xa burende ya Khadi ra Swikoro swa Vusweti ro Olova (*Simple Poverty Scorecard® poverty-assessment tool*) xi tirhisa 12 wa swikombo swa hakelo ya le hansi kusuka eka 2014/15 National Income Dynamics Survey (NIDS) ya Afrika-Dzonga ku kumbetela nkoteko wa leswaku muti wa Muafrika kumbe Mukhaladi wu va na ntirhiso lowu nga ehansi ka ntila wa vusweti lowu nyikiweke. Vatirhi va le vanhwinu va nga kota ku hlengeleta miangulo hi kwalomu ka 10 ra timinete. Nkhaqato wu vikiwa eka mipimo ya mitila ya vusweti. Khadi ra swikoro i ndlela yo tirheka ya mapfumba lama kongomanaka na lava sweleke eAfrika-Dzonga ku kumbetela mipimo ya vusweti, ku landzelerisa ku cinca eka mipimo ya vusweti hi ku famba ka nkarhi, na ku ntlawahata titlilayente ta matirhanelo lama hambanisiweke.

Xihungwana xa nkandziyiso

Phepha leri ri tirhisa switiviwa swa 2014/15, ri siva Chen, Schreiner, na Woller (2009), leri ri tirhisaka switiviwa swa 2005/6. Khadi ra swikoro lerintshwa ra 2014/15 ri fanele ku tirhisiwa kusuka sweswi ku ya emahlweni. Makhadi ya swikoro lamambirhi ya tirhisa tinhlamuselo to hambana ta *vusweti*, hikokwalaho mikumbetelo kusuka eka khadi ra swikoro lerakhale ra 2005/6 a *yi* fananiseki na mikumbetelo kusuka eka khadi ra swikoro lerintshwa ra 2014/15.

Swikhenso

Ha khensa eka Michael Brown, Bryce Cleborne, Jen Jones, Esido Mushwana, Zach Raymond, Adam Sorensen, na John de Wit. Switiviwa swa Wave 4 swa 2014/15 NIDS swi humesiwile hi Southern Africa Labour and Development Research Unit eka University of Cape Town, swi hangalasiwa hi DataFirst, kutani swi pfumeleriwa ku kandziyisiwa hi Department of Planning, Monitoring, and Evaluation. Vuhundzuluxeri kusuka eka Xinghezi kuya eka Xitsonga byi endlwile hi SwahiliSpace Limited (info@swahilispaces.com). Copyright © 2017 by Microfinance Risk Management, L.L.C., all rights reserved. "Simple Poverty Scorecard" is a Registered Trademark of Microfinance Risk Management, L.L.C.

Mutsari

Mark Schreiner u lawula Microfinance Risk Management, L.L.C. Nakambe i Senior Scholar eka Center for Social Development e Washington University in Saint Louis.

Xitirho xa Nhlahluvo wa Vusweti xa Khadi ra Swikoro swa Vusweti ro Olova

ID ya inthavhiyu: _____	<u>Vito</u>	<u>Xitivisi</u>
Siku ra inthavhiyu: _____	Mutekaxiave: _____	_____
Tiko: <u>ZAF</u>	Muyimeri wa le vanhwini: _____	_____
Khadi ra swikoro: <u>002</u>	Ndhawu ya vukorhokeri: _____	_____
Ntiko wo sampula: _____	Nhlayo ya swirho leswi nga vatshami va muti: _____	_____

Xikombo	N'wangulo	Mikutlunya Score
1. Xana i swirho swingani leswi nga vatshami leswi muti lowu wu nga na swona?	A. Tsevu kumbe kutlula B. Ntlhanu C. Mune D. Swinharhu E. Swimbirhi F. Xin'we	0 8 12 17 22 38
2. Xana swirho swihi kumbe swihi leswi nga vatshami va muti leswi nga na 15 wa malembe hi vukhale kumbe kutlula eka nkarhi wa sweswi swi le ku holeriwani ka muholo kumbe salari ku tirha nkarhi na nkarhi eka muthori (loyi a nga ri swona) ku nga va nkarhi hinkwawo kumbe nkarhinyana? U nga hlayi vutitirhi.	A. E-e B. Ina	0 7
3. Loko nhloko ya xinuna/muringani wa xinuna a ri xirho lexi nga mutshami, kutani u swi kota kahle kufika kwihi ku hlaya hi Xinghezi?	A. Ku hava nhloko ya xinuna/muringani wa xinuna, kumbe a hi xirho lexi nga mutshami B. A nga swi koti naswitsanana, kumbe a yi swi koti kahle C. Kahlenyana, kumbe kahle swinene	0 3 9
4. Loko nhloko ya xisati/muringani wa xisati a ri xirho lexi nga mutshami, kutani u swi kota kahle kufika kwihi ku hlaya hi Xinghezi?	A. Ku hava nhloko ya xisati/muringani wa xisati, kumbe a hi xirho lexi nga mutshami B. A nga swi koti naswitsanana, kumbe a yi swi koti kahle C. Kahlenyana, kumbe kahle swinene	0 0 6
5. Xana hi wihi muxakakulu wa matheriyali lowu tirhisiweke eka fuloro ya yindlu leyikulu?	A. Ndzhope/misava, khonkhireti, khapete, kumbe linoliyamu/vhiniyili B. Tithayili, kumbe mapulangi	0 8
6. Xana xi kona xihambukelo xo gwedhla eka muti lowu?	A. E-e B. Ina	0 4
7. Xana muti lowu wu na xona xitofu xin'we xa gasi kumbe mayikhirowevhi yin'we leyi nga eka xiyimo lexi tirhaka kahle?	A. E-e B. Ina	0 4
8. Xana muti lowu wu na yona firiji yin'we/xigwitsirisi xin'we xa gasi lexi nga eka xiyimo lexi tirhaka kahle?	A. E-e B. Ina	0 4
9. Xana muti lowu wu na xona xitiriyo xin'we xa hi-fi, xitlanga-CD xin'we, kumbe MP3 yin'we leyi nga eka xiyimo lexi tirhaka kahle?	A. E-e B. Ina	0 4
10. Xana muti lowu wu na yona thelevhixini yin'we, xitlanga-DVD kumbe xitlanga-Blu-ray xin'we, kumbe dixi yin'we ya sathelayiti leyi nga eka xiyimo lexi tirhaka kahle?	A. Ku hava TV (handle ka leswin'wana), kumbe TV ntsena B. TV na DVD kumbe Blu-ray (kambe ku hava dixi ya sathelayiti) C. TV na dixi ya sathelayiti (handle ka leswin'wana)	0 4 10
11. Xana muti lowu wu na wona masofa ya le kamareni ro tshama eka rona lama nga eka xiyimo lexi tirhaka kahle?	A. E-e B. Ina	0 2
12. Xana muti lowu wu na yona selifoni yin'we leyi nga eka xiyimo lexi tirhaka kahle?	A. E-e B. Ina	0 4

Phepha ra Ntirho ra Pheji ya le Ndzhaku: Vuxirho bya muti, xiyimo xa vutshamo, na xiyimo xa muholo/salari

Eka hedara ya khadi ra swikoro, tsala xitivisi lexi fanaka xi ri xoxe xa inthavhiyu (loko xi tiveka), siku ra inthavhiyu, na ntiko wo sampula wa mutekaxiave (loko wu tiveka). Endzhaku ka swona rhekoda vito na nomboro ya vutitivisi leyi fanaka yi ri yoxe ya mutekaxiave (loyi a nga vaka a hambanile na muanguri), ya muyimeri wa le vanhwini wa mutekaxiave (loyi a nga ha vaka a hambanile na muhlayeri), na ya ndhawu ya vukorhokeri leyi mutekaxiave a yi tirhisaka. Muanguri loyi a tsakeriwaka i nhloko ya muti leyi nga mutshami kumbe xirho xihhi kumbe xihhi lexi nga mutshami wa muti lonkulu lexi xi kotaka ku hlamula swivutiso.

Hlayela muanguri: *Ndzi kombela u ndzi byela vito ro sungula (kumbe vito ro divulela) na malembe hi vukhale ya xirho xin'wana na xin'wana xa muti wa ka n'wina. A Xirho xa muti i munhu wo karhi loyi a tshamaka ehansi ka lwangu leri kumbe endzeni ka jarata rin'we/yindlu yin'we/xitandi xin'we hi mpimohansi wa 15 wa masiku eka 12 wa tin'hwetseti leti nga hundza tanihi xiphemu xa ndyangu. U nga rivali tincece. Sungula hi nhloko ya muti na muringani/nakulobye wa yona (loko yi ri na muringani/nakulobye).*

Rhekoda vito na malembe hi vukhale ya xirho xin'wana na xin'wana xa muti. Rhekoda loko xirho xi ri nhloko ya xinuna/muringani wa xinuna (loko a ri kona) kumbe nhloko ya xisati/muringani wa xisati (loko a ri kona).

Leswi landzelaka, rhekoda loko xirho xa xin'wana na xin'wana xa muti na xona xi ri xirho lexi nga *mutshami* wa muti. Vutisa, “Xana <VITO> hakanyingi u tshama laha hi mpimo hansi wa mune wa vusiku hi vhiki?” Eka xirho xin'wana na xin'wana lexi nga mutshami lexi nga na 15 wa malembe hi vukhale kumbe kutlula, vutisa loko eka nkarhi wa sweswi xi ri eku holeriweni ka muholo kumbe salari ku tirha nkarhi na nkarhi eka muthori (loyi a nga ri swona), ku nga va nkarhi hinkwawo kumbe nkarhinyana. (U nga hlayeli vutitirhi.)

Hlayela nhlayo ya swirho leswi nga vatshami va muti, kutani u yi tsala eka hedara ya khadi ra swikoro hi “Nhlayo ya swirho leswi nga vatshami va muti:”. Endzhaku ka swona fungha n'wangulo wa xikombo xa khadi ra swikoro xo sungula. Nakambe fungha xikoro xa vumbirhi hi ku ya hi loko xirho xihhi kumbe xihhi lexi nga mutshami lexi nga na 15 wa malembe hi vukhale kumbe kutlula xi tirhela muholo kumbe salari va nkarhi na nkarhi eka muthori.

Endzhaku ka swona vutisa 10 ra swivutiso leswi nga sala kutani u rhekoda miangulo, u ri karhi u hlaya swivutiso leswi rito hi rito hi malongolokelo lama nyikiweke. U nga hlayi swihlawuriwa swa miangulo.

Tekela enhlokweni tinhlamuselo ta *muti, xirho xa muti, na xirho lexi nga mutshami wa muti* eka “Swiletelo swa ku Tirhisa Swikombo swa Khadi ra Swikoro”.

Vito ro sungula kumbe vito ro divulela	Male mbe hi vukhale	Xana <VITO> u tshamile ehansi ka lwangu leri kumbe endzeni ka jarata rin'we/yindlu yin'we/xitandi xin'we hi mpimohansi wa 15 wa masiku eka 12 wa tin'hwetseti leti nga hundza tanihi xiphemu xa ndyangu? (Loko ku ri Ina, kutani <VITO> i <i>xirho xa muti</i>)	Loko <VITO> a ri xirho xa muti, kutani i nhloko ya muti kumbe muringani/nakulobye wa nhloko?	Xana <VITO> hakanyingi u tshama laha hi mpimo hansi wa 4 wa vusiku hi vhiki? (Loko ku ri Ina, kutani <VITO> i <i>xirho lexi nga mutshami</i>)	Loko <VITO> a ri na 15 wa malembe hi vukhale kumbe kutlula naswona a ri xirho lexi nga mutshami, kutani eka nkarhi wa sweswi a ri eku holeriweni ka muholo kumbe salari ku tirha nkarhi na nkarhi eka muthori (loyi ku nga riki yena) ku nga va nkarhi hinkwawo kumbe nkarhinyana? U nga hlayeli vutitirhi.
1.		E-e Ina	Nhloko ya xinuna Nhloko ya xisati	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
2.		E-e Ina	Muringani/nakulobye wa xinuna Muringani/nakulobye wa xisati Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
3.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
4.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
5.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
6.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
7.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
8.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
9.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
10.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
11.		E-e Ina	Xin'wana	E-e Ina	<15 kumbe a hi mutshami E-e Ina
—				Nhlayo ya swirho leswi nga vatshami va muti:	Vatirhi vahi kumbe vahi va muholo/salari?